IETEIKUMI

KOMISIJAS IETEIKUMS

(2010. gada 28. aprīlis)

par pētniecības kopīgas plānošanas iniciatīvu "Veselīgs uzturs veselīgai dzīvei"

(2010/250/ES)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un īpaši tā 181. panta 2. punktu,

tā kā:

(1) Iedzīvotāju veselība ir ļoti būtiska Eiropas Savienības izaugsmei un labklājībai.

(2) Pēdējās trīs desmitgadēs krasi ir pieaudzis to Eiropas Savienības iedzīvotāju skaits, kuriem ir liekais svars un aptaukošanās, jo tas vērojams īpaši bērnu vidū.

(3) Eiropas Savienības iedzīvotāju uztura kvalitātes pasliktināšanās un fizisko aktivitāšu mazināšanās tendence kļūst arvien izteiktāka.

(4) Pieaug to iedzīvotāju skaits, kuri slimo ar hroniskām slimībām, piemēram, sirds un asinsvadu slimībām, hipertoniju, 2. tipa diabētu, trieku, noteiktiem vēža slimības veidiem, muskuļu un kaulu sistēmas traucējumiem un pat dažādiem garīgās veselības traucējumiem.

(5) Novēršot biežāk sastopamos dzīvesveida riska faktorus, tostarp ar uzturu saistītos, varētu novērst aptuveni 80 % sirds slimību, triekas un 2. tipa diabēta un 40 % vēža saslimšanas gadījumu.

(6) Konkurētspējas padome 2009. gada 3. decembrī iniciatīvu "Veselība, pārtika un ar uzturu saistītu slimību profilakse" (nosaukumu vēlāk nomainīja uz "Veselīgs uzturs veselīgai dzīvei") atzina par jomu, kurā kopīgas plānošanas pieeja piešķirs nozīmīgu papildu vērtību dalībvalstu pašreizējiem sadrumstalotajiem centieniem pētniecības jomā. Tāpēc savos secinājumos tā atzina nepieciešamību uzsākt kopīgas plānošanas iniciatīvu šajā jomā un aicināja Komisiju dot savu ieguldījumu tās sagatavošanā. Turklāt Padome vēlreiz apstiprināja, ka kopīga plānošana ir dalībvalstu īstenojams process, Komisijai iesaistoties vienīgi kā koordinatorei.

(7) Kopīga pētniecības plānošana uztura un veselības jomā nodrošinās koordināciju pētniecībai par dzīvesveida un uztura ietekmi uz veselību, būtiski veicinot pilnīgi funkcionējošas Eiropas Pētniecības telpas izveidi ar uzturu saistītu slimību profilaksei un pētniecības pasākumu vadošā stāvokļa un konkurētspējas nostiprināšanai šajā jomā.

(8) Lai nodrošinātu dalībvalstu kopīgo pārtikas un veselības jomā veikto pasākumu efektivitāti, dalībvalstīm jāizstrādā un jāīsteno stratēģiska pētniecības programma, kas balstīta uz kopīgu pieeju ar uzturu saistītu slimību profilaksei.

(9) Lai nodrošinātu kopīgi veicamo pasākumu efektīvu pārvaldību, dalībvalstīm jāizveido vienota vadības struktūra, kuras uzdevums ir izstrādāt vienotus sadarbības un koordinēšanas nosacījumus, noteikumus un procedūras un uzraudzīt stratēģiskās pētniecības programmas īstenošanu.

(10) Šajā ieteikumā paredzēto mērķu sasniegšanai dalībvalstīm ir jāsadarbojas ar Komisiju, lai noteiktu, ar kādām iniciatīvām Komisija var palīdzēt dalībvalstīm stratēģiskās pētniecības programmas izstrādē un īstenošanā.

(11) Lai Komisija varētu sniegt ziņojumus Eiropas Parlamentam un Padomei, dalībvalstīm regulāri ir jāziņo Komisijai par šajā kopīgajā plānošanas iniciatīvā gūtajiem rezultātiem,

IR PIEŅĒMUSI ŠO IETEIKUMU.

1. Dalībvalstīm tiek ieteikts izstrādāt kopīgu koncepciju, kā Eiropas Savienības mēroga sadarbība un koordinācija pētniecības jomā var palīdzēt uzlabot ar uzturu saistītu slimību profilaksi.

2. Dalībvalstīm tiek ieteikts izstrādāt stratēģisku pētniecības programmu, nosakot vidēja termiņa un ilgtermiņa vajadzības un mērķus pētniecības veikšanai ar uzturu saistītu slimību profilakses jomā. Stratēģiskajā pētniecības programmā jāiekļauj īstenošanas plāns, nosakot prioritātes un termiņus, un stratēģiskās pētniecības programmas īstenošanai nepieciešamos pasākumus, instrumentus un līdzekļus.

3. Dalībvalstīm tiek ieteikts stratēģiskās pētniecības programmā un īstenošanas plānā iekļaut šādus pasākumus:

a) valsts programmu un pētniecības darbību attiecīga noteikšana un informācijas apmaiņa par tām;

b) to jomu vai pētniecības pasākumu noteikšana, saistībā ar kuriem ir vēlama koordinēšana, kopīgi uzaicinājumi iesniegt priekšlikumus vai resursu apvienošana;

c) apmaiņa ar informāciju, resursiem, paraugpraksi, metodoloģiju un vadlīnijām, īpaši – veidojot plašas pētniecības grupas un veicot klīniskus pētījumus;

d) iepriekš b) apakšpunktā apzinātajās jomās kopīgi veicamo pētniecības procedūru, tostarp kvalitātes kritēriju, noteikšana;

e) attiecīgā gadījumā – esošo pētniecības infrastruktūru kopīga izmantošana vai jaunu instrumentu izveide, piemēram, koordinētas datubāzes, bioloģiskās bankas vai modeļi datu ekstrapolācijai, attiecinot uz cilvēkiem;

f) zināšanu, jauninājumu un starpnozaru metodoloģisko pieeju nodošana un izplatīšana un pētniecības rezultātu efektīvas izmantošanas nodrošināšana, lai atbalstītu Eiropas konkurētspēju un politikas veidošanu;

g) valsts un privātā sektora ciešākas sadarbības veicināšana un atbalstīšana, kā arī atvērtu jauninājumu vide starp dažādām uzņēmējdarbības nozarēm;

h) sadarbības tīkla izveide starp pašreizējiem centriem, kas specializējas jo īpaši patērētājzinībās, uzturzinātnē un pārtikas pārstrādes tehnoloģijās.

4. Dalībvalstīm tiek ieteikts izveidot kopīgu vadības struktūru ar uzturu saistītu slimību profilakses jomā, piešķirot tiesības izstrādāt vienotus noteikumus, nosacījumus un procedūras sadarbībai un koordinācijai un uzraudzīt stratēģiskās pētniecības programmas īstenošanu.

5. Dalībvalstīm tiek ieteikts kopīgi īstenot stratēģisko pētniecības programmu, tostarp vietējo valsts pētniecības programmu ietvaros vai ar citu valsts mēroga pētniecības pasākumu starpniecību.

6. Dalībvalstīm tiek ieteikts sadarboties ar Komisiju, lai apzinātu iespējamās Komisijas iniciatīvas, palīdzot dalībvalstīm izstrādāt un īstenot stratēģisko pētniecības programmu, un lai saskaņotu kopīgās programmas ar citām Eiropas Savienības iniciatīvām šajā jomā.

7. Dalībvalstīm tiek ieteikts regulāri ziņot Komisijai par šajā kopīgas plānošanas iniciatīvā gūtajiem rezultātiem.

Briselē, 2010. gada 28. aprīlī

Komisijas vārdā –

Komisijas locekle

Máire GEOGHEGAN-QUINN